సప్తవర్ణ సమ్మిశ్రితం

పి. సత్యవతి

తోటలో కూరగాయలు కోసి ఇంటికొచ్చిన స్వర్ణకి, ఇంటి ముంగల పెద్ద గుంపు ఎదురైంది. అమ్మలు, పిన్నులు, అత్తలు, అమ్మమ్మలు, ఒకరా ఇద్దరా పేటలో ఆడాళ్లంతా ప్రేమలతమ్మ స్కూటరు చుట్టూ పోగయ్యారు.

ఆవిడొచ్చిందంటే ఏదో ఒక మీటింగ్ పెడుతుంది. అప్పటికి మీటింగ్ అయిపోయినట్టే వుంది. 'ఆలోచించుకోండి తల్లులూ,' అనేసి బర్రున ఒక కిక్ కొట్టి దుమ్ము రేపుకుంటూపోయింది. మీటింగ్ కాడ కూసున్న అమ్మ, ముసలమ్మ మాట మర్చిపోయింది కామాల, ఆంగారి (ఆమెగారి) దగ్గర ఒకటే కంపు.

తన్ని చూసి, "ఒసే స్వర్నా ఇట్టా రావే," అని పిలిచింది.

బెండకాయలు కోసి రావడంతో ఒళ్లంతా నూగు. ఒకటే దురద. తొందరగా తానం చేద్దామనుకుని, 'పోన్లే పాపం,' అని ముసలమ్మ పక్కబట్టలు మార్చింది. నులక మంచం మీద ప్లాస్టిక్ ఎరువుల సంచీలు ఉతికి కుట్టిన పట్టా, దాని మీద ఒక బొంత, బొంత మీన పాతచీరె. పట్టా తప్ప అన్నీ తడిసి కంపు కంపు... ఆమె కట్టుకున్న చీరె ముద్దైపోయింది. విసుక్కుంటూ జాలిపడుతూ అంతవరకూ ఆమెను పట్టించుకోని తల్లిని తిట్టుకుంటూ ఎట్టాగో ముసలమ్మకో పాడిచీరె కట్టి పట్టా మీద రెండు చీరెలు పక్కేసి పడుకోబెట్టింది.

ఆ మీటింగేందో ఆరా తియ్యకుండానే స్నానానికి పోయింది స్వర్ణ. అన్నాలప్పుడు అమ్మ మొదలెట్టింది

"సుబ్బారావు సార్ అనే ఒక సారు ముసలాళ్లకి సేవచేసే సమస్థ ఒకటెట్టాడంట. అందులోకి పద్దెనిమిది ఇరవై అయిదేళ్ల మద్దె పిల్లల్ని తీసుకుని నర్సు ట్రెయినింగ్ ఇస్తాడంట. జబ్బుపడి మంచానున్న ముసలాళ్ల దగ్గర పెడతాడంట. పిల్లల తిండీ తిప్పలూ అన్నీ ఇంటిగలాళ్లయ్యేనంట. నెలకి నాలుగువేలిస్తాడంట. ఇంటి పన్లేం చెయ్యక్కర్లేదంట. అంటే అంట్లూ బట్టలూ ఇల్లూడ్చడం అట్టాంటియన్నమాట. ముసలాళ్లని సూసుకుంటే సాలంట. మన జిల్లాలో ఇప్పటికే ఇరవై మంది పిల్లలు సేరారంట," అంది.

"ఏందీ అంతమంది పిల్లలకి ఖాళీలుంటయ్యా?" అని ఆశ్చర్యపోయాడు నాన్న.

"మరి ఇప్పుడు డబ్బులున్న ముసలాళ్లకి ఇంటో మనుషులు చెయ్యడానికి టైం వుండట్లేదంట. అందుకే ఇట్టా మనుషుల్ని పెట్టుకుంటున్నారని ప్రేమలతమ్మ చెప్పింది."

"అంటే మంచాన పడ్డాళ్లకి ఒకటికీ రెండుకీ కూడా బాగుసెయ్యాల్నా ఎట్టా?" అన్నాడు నాన్న.

"మరి ఆస్పత్రుల్లో నర్సులు ఆయాలూ చెయ్యట్లేదా? అట్టాగే. నర్సులకైనా ఇంతేనంటగా ప్రయివేటు ఆస్పత్రుల్లో ఇచ్చేది. పైగా తిండి కర్చుండదు. కావాలంటె సబ్బులకీ నూనెలకీ పోడర్లకీ పేస్టులకీ అని ఓ రెండు మూడొందలు పోయినా నెలకి నిఖార్సుగా మూడేల పైన్నే వస్తయ్. ఓ ఏడాది బ్యాంక్‌లో ఎట్టినా ఏదైనా ఖర్చుకు వస్తయ్. ఏమంటావే స్వర్నా?" అంది

అప్పటికే ప్రేమలతమ్మ అమ్మకి మంత్రం వేసేసింది.

"నేనెక్కడికీ పోను. వచ్చే సమ్మత్సరం కాలేజీలో చేర్తాను. అయినాగానీ ఇంటో ముసలమ్మని ఒదిలిపెట్టి బయటోళ్లకి సెయ్యాలేంటీ?" అంది స్వర్ణ గట్టిగానే.

‘‘సాల్లే ఊర్కో! ఇంటో ముసలమ్మకి నేంగాక ఎవరు సేస్తున్నారేంటి? మీ అత్త మొగుడికి డాబా ఇల్లుంది. సంపాయిస్తున్నాడు. ఒక్కనాడైనా తల్లిని తీసు కెళ్లిందా? అంగార్ని మేం చూస్కోపోతే ఎవరు చూస్తున్నా రెట్టా? మహా ఈపూట పక్క ఏసావు అంతేగా?’’ అంది తల్లి.

ఆ వరసన వారానికొకసారి ప్రేమలతమ్మ రాడం, పేటలో అమ్మలందరికీ మంత్రవెయ్యడం చివరికి ఒక పదిమంది దాకా సుబ్బారావు సార్ సేవాసంస్థలో చేరడం అయింది.

‘ఇదెంత మంచిపని! పెద్దాళ్లకి సేవ చేస్తే పుణ్యం కూడా,’ అని అమ్మ తల్లులు తలాడించారు. ముఖ్యంగా మగపిల్లల వేధింపుల బెడద లేకుండా ఆడపిల్లలు నాలుగు గోడల మధ్య వుండి వాళ్ల తిండి గడుపుకుని పెళ్లిఖర్చుకు సంపాయించకోడం నచ్చింది.

‘‘మేనమామలు, మేనత్త కొడుకులు కూడా కట్నాలడిగే పిదపకాలం వొచ్చింది. పెళ్లికర్సులు లక్షల్లోకి రాడం ఇంతకుముందెరుగుదుమా? కట్నాలకి తోడు ఈళ్లకి అందచందాలు కూడా కావాలిప్పుడు. పోనీ సదువు చెప్పిద్దామంటే ఆ పదోక్లాసు గండం గట్టెక్కదాయె! అదె ట్టాగో గట్టెక్కి ఇంటర్లో జేరిస్తే, ఇహ అక్కడ్నించీ బండి కదలదు. ఏం సదువులో ఏమో! ఉత్తరం సదివి సెప్ప డానికి ఒకేమైన ఆయాసపడిపోతారు. ఇంటో కూసోబెట్టే సక్తి లేక పనికి పంపితే పొలాలెంబడ కూరగాయల తోట లెంబడ పొద్దుట్నించీ సందేళదాకా కంపనబడ్డ కాకులాలె ఎండకి మాడి నల్లకప్పేసి పోతున్నారు. ఇప్పటి టీవీలొచ్చి పడ్డకాడ్నించీ పిల్లలకి కర్చులు ఊ పెరిగిపోయినయ్. పెదాలు పగలకుండా ఒక టూబు. మొహం తెల్లబడ్డా నికో టూబు. రేతిరి పడుకునే ముందొక టూబు! ఓయ్ నాయనోయ్! ఎన్నడెరగం ఈ ఇడ్డూరం,’’ అంది ఒక తల్లి.

‘‘ఇదంతా ఆ మాయదారి టీవీవల్లే దాపరించింది. దొడ్డో ఉన్న కుంకుడుచెట్టు కాయలు పనికిరావు. జుట్టు మెరిసిపోయే సాంపూలు గావాలి. ఏదో పెళ్లికో పండక్కో కాదు ఊరూరికే గోరింటాకు కొనిపెట్టుకోటం. ఒక సోకు కాదు నాతల్లో! తింటానికి అదివరకటి పప్పులు పనికి రాడంలేదు. నూడిల్సంట, అయ్యి గావాలి. ప్రేమ లతమ్మ సెప్పినట్టు కొన్నాళ్లపాటు నీడపట్టునుండ నియ్,’’ అనేసి ఒక బ్యాగూ ఒక సెల్‌ఫోనూ కొనిచ్చి ఒక అయిదొందలు చేతిలో పెట్టి సాగనంపారు.

పొద్దునా సాయంత్రం ఫోను చేస్తూ వుండమని ఏ కష్టం వచ్చినా చెప్పమనీ రెక్కలు కట్టుకుని వచ్చి వాల్తామనీ మరీ మరీ చెప్పారు. సెల్‌ఫోన్‌లో ఎఫ్‌ఎం రేడియో ఇయర్ ఫోన్లూ కూడా వుండేట్టు తెచ్చిచ్చాడు నాన్న. స్వర్ణమో బజారుకెళ్లి ఆరువారాల్లో తెల్లబడే క్రీమొ కటి, ఒత్తుగా జుట్టు మొలిచే వాసన నూనెసీసా ఒకటి, పుట్టిన పిల్లలకు పదేళ్లొచ్చినా పెళ్లికానిపిల్లల్లా వుండ డానికే తయారుచేసిన సబ్బులొక నాలుగూ, పట్టులాంటి జుట్టుకోసం ఒక డజను షాంపూ ప్యాకెట్లూ, తలనెప్పి బామ్‌డబ్బా, సానిటరీ నాప్‌కిన్లూ, పౌడరుడబ్బా ఒకటి, నాలుగైదు తలకు పెట్టుకునే పిన్నులు కొనుక్కొచ్చు కుంది. వాటితోపాటే కాసిని చూయింగ్‌గమ్‌లు, నాలుగు చాక్లెట్లూ తెచ్చుకుంది. ఆ దెబ్బతో నాన్నిచ్చిన ఐదొందల్లో చాలావరకు అయిపోయాయి.

అదిగో అట్టా వచ్చిపడింది స్వర్ణ ఈ గచ్చకాయ ముసలమ్మ దగ్గరకి. ఆవిడకేదో పేరుందిలే. తను మాత్రం ఇట్టా చెప్పుద్ది తన ఫ్రెండ్స్‌కి. ఇంతకీ ఈ గచ్చ కాయ మామ్మ కథేందంటే ఈ మామ్మకి ఎనభై అయి దేళ్లంట. మునుపు కొడుక్కాడ ఉండేదంట. కోడలు ఆం గారి కూతురికి పురుడు పొయ్యటానికి అమ్రికా పోతూ ఈవిడ్ని ఇక్కడ కుమ్మరించిందంట. ఆర్నెల్లకి కోడలు రాంగానే మళ్లీ ఈవిడ అక్కడ కెళ్లిపోతుంది. మామ్మ కూతురికి ఏదో ఉద్యోగం. టిప్పుటాప్పుగా ఉంటది. జుట్టుకి రంగేస్తది. ఆఫీస్ నుంచీ రాంగానే టీ తాగేసి ఒక పది ఫోన్లు మాట్టాడి టీవీ కాడ సెటిలైపోద్ది. ఆవిడ ఇంటికొస్తేనే టీవీ... ఆఫీసుకి పోతూ టీవీ గది తాళం వేసుకుపోద్ది. మూణ్ణెల్లకి రిటైరైపోద్దంట. అల్లుడేం చేస్తాడో తెలీదుగానీ మంచోడు. ముసలమ్మని సక్కగా పలకరి స్తాడు. అత్త మొగుడూ వున్నాడు నాయనమ్మని గుమ్మం లోకి రానీడు.

*

‘‘నిండు కెంపురంగుకి పచ్చిపసుపు రుద్రాక్షల అంచు! అంచుకు చిన్నచిన్న కొండలు... నేనేమో చామన ఛాయ! నాకు ఆ చీరె నప్పుతుందా లేదా అని ఎంత తటపటాయించానో కానీ కట్టుకుంటే ఎంత బాగుందో... ఆరోజుల్లో ఆ కంచి పట్టుచీరె ఎంతనీ! నూటయాభై అంతే...’’

ముసలమ్మ కళ్లు మూసుకుని తనలో తనే మాట్లాడుకుంటోంది. పదోక్లాసు దాకా తెలుగు మాధ్య మంలో చదివిన స్వర్ణకి తెలుగు రంగులు అర్థంకావు. ముసలమ్మ ఎప్పుడూ ఇట్టాగే అర్థంలేని మాటలు మాట్లాడుతుంది. పద్యాలు కూడా అప్పజెబుతుంది.

కూనిరాగాలు తీస్తుంది. అందుకని వింటున్నట్టే నటిస్తూ తల ఊపుతూ చెవిలో ఇయర్ ఫోన్లు పెట్టుకుని సెల్ ఫోన్లో పాటలు వింటూ వుంటుంది స్వర్ణ. ఆవిడొకసారి ఆ సంగతి కనిపెట్టి చేత్తో దగ్గరకు రమ్మని సైగ చేసింది.

"కాసిని మంచినీళ్లిస్తావేమో అని పిలుస్తున్నా, ఇందాకటినించీ నువ్వు చెవిలో పాటలు పోసుకుంటు న్నావు కదా అందుకని చేత్తో పిలిచా! ఇకనించీ ఇట్టాగే పిలుస్తాలే! నా ఎదురుగా కూచుని వింటూండు," అంది చాలా శాంతంగా.

"మీరు ఎర్ర టాబ్లెట్ వేసుకునే టైం అయింది," అంది స్వర్ణ, టాబ్లెట్ తెచ్చి మంచం దగ్గర నిలబడి. అవిడ మళ్లీ ఏదో గచ్చకాయరంగు గురించి ఎత్తుకుంది.

"మందేసుకో మామ్మా!" అంది స్వర్ణ, కాస్త విసుగ్గానే. ముసలమ్మకి కళ్లల్లో నీళ్లొచ్చాయి.

"ఇట్లా కళ్లల్లోనో ముక్కులోనో నీళ్లొస్తే గబుక్కున పమిటతో తుడుచుకునే అలవాటు. వాయిల్‌చీరెలు ఎంత మెత్తగా వుండేవో! ముక్కు పమిటతో తుడుచుకుంటే మా అత్తగారు తిట్టేది... అత్తగారు చీరెలోనే తనువు చాలించింది. ఇష్టమైన మానుగాయి రంగు జరీ చీరె కట్టించుకుని మరీ. నారపీచు జుట్టుని నాచేతే దువ్వించుకుని ముడేయించుకునేది," అంటూ, పమిట కొంగు కోసం తడుముకుని అది లేకపోగా రుమాలు కోసం పక్క మీద చూసింది

"మందేసుకో మామ్మా! ఎంతసేపిట్టా పట్టుకునుంచోవాలి?" అంది స్వర్ణ. ఈ మానుగాయీ గచ్చకాయీ మొదలుపెడితే ఆపదు ముసలమ్మ

"నాకు ఒక రుమాల కావాలి, కళ్లు తుడుచుకోడానికి," అంది ఆవిడ జీరగా.

"ఇక్కడ రుమాళ్లేమీ లేవు మరి..."

"సరేలే అవ్వే లోపలికి పోతయ్ నీళ్లు! టాబ్లెట్ ఇవ్వు," అంది ఆవిడ. గబిక్కిన టాబ్లెట్ మింగేసి ఒక పనైపోయిందన్నట్టు మళ్లీ పడుకోబోతూ.

"మళ్లీ పడుకోకు మామ్మా! నువ్వు అన్నం తినాలిప్పుడు. నీకు పన్నెండింటికల్లా టాబ్లెట్ వేసి అన్నం పెట్టమన్నారు మేడమ్..." అని ఆవిడ మొహం చూడకుండా పళ్లెంలో అన్నం పెట్టుకొచ్చింది..

"చూడూ పిల్లా! నేనిదంతా ఇవ్వాళ తినలేను. నాకు బాగాలేదు. మీ మేడమ్ అడిగితే తిన్నానని చెప్పు... నాకు మజ్జిగన్నం చాలు. మిగిలింది పడెయ్."

స్వర్ణ ఏమీ అనలేదు. తిన్నది చాల్లే అనుకుంది. మజ్జిగ అన్నం తినేసి, "పిల్లా నా అలమార తీసి అందులో లేత అరిటాకు పచ్చ మంగళగిరి చీరుంటుంది తెచ్చి నాకు కప్పు," అంది

"అదేంటి మామ్మా! చెమట పోస్తా వుంది కదా?"

"నాకు వంటిమీద చీరె లేకపోతే తోచదు. అదంతా నీకెందుకు? చెప్పినట్టు చెయ్. నీక్కావాలంటే ఫ్యానేసుకో," అని కొంచెం విసుక్కుని కళ్లు మూసుకుంది.

అదివరకు పనిచేసిన చోట ముసలమ్మకి గౌన్లంటే చాలా ఇష్టం. వయసులో వున్నప్పుడు రాత్రిపూట వేసుకోవాలని చాలా అనుకునేదంట. కాని వాళ్లాయన అసలొప్పుకోలేదంట. ఒంటిమీద ఎంత హాయిగా వుందో అని మురిసిపోయేది. 'ఏంటో కర్మ! ఈ ముసలమ్మల్తో వుండీ వుండి నేనూ ముసిల్దాన్నయిపోతున్నా,' అనుకుంది స్వర్ణ. ఇక సాయంత్రం ఏ నాలుగింటికో రెండు బిస్కెట్లూ కాస్త కాఫీ ఇచ్చేదాకా ఈవిడ తన జోలికి రాదు, బాత్రూమ్ ఒస్తే తప్ప. బాత్‌రూమే మరీ కష్టం. లోపలకెళ్లే దాకా ఆగదు. మధ్యలోనే దిగబడిపోతుంది. తనకి మూడురోజులదాకా కడుపులో తెములుతుంది. అన్నం తినబుద్ధికాదు. నాయనమ్మ పక్క మార్చడానికి ఎంత విసుగొచ్చేదో! పాపం! ఎట్టా వుందో ఏమో!

"ఏమిటో పిల్లా ఇట్టా అయింది నా పరిస్థితి... పాపం నిన్ను కష్టపెట్టాను," అని ముసలమ్మ కూడా సరిగ్గా తిండి తినదు. కడుపు మాడ్చుకుంటుంది. నీరసమొచ్చి నోట్లో మాటరాదు. అప్పుడు మేడమ్ బాగా కేకలేస్తుంది. అదివరకు పనిచేసినచోట ముసలమ్మ స్వర్ణని బాగా ఏడిపించింది. ఆ ఇంటివాళ్లు కూడా అంతే. ఒకటే గసిరేసేవాళ్లు. తిండి కూడా సరిగ్గా పెట్టేవాళ్లుకాదు. పోనీ ముసలమ్మనైనా బాగా చూసేవాళ్లు కాదు. అవిణ్ణీ గసిరేవాళ్లు... అస్తమానమూ, 'పదివేలు వొదులుతున్నయ్ మాకు,' అనేవాళ్లు... వాళ్లకి వొదిలేది నిజమే కానీ తన కొచ్చేదెంత? అందులో సగమే కదా సుబ్బారావు సార్ తనకిచ్చేది! అప్పుడు సార్‌తో ఏడ్చి మొత్తుకుంటే ఇక్కడికి మార్చాడు. ఇక్కడ ఫరవాలేదు. కానీ ముసలమ్మ బాత్రూమ్‌తోనే కంపు. ఒప్పుకున్నప్పుడు చెయ్యాల్సిందే. కావాలంటే గ్లవ్సు మాస్కులూ అడుగు అని సార్ కోప్పడ్డాడు. అవును కదా మరి, ఆవిడని చూసుకోడానికే కదా ఇన్నేసి వేలు గుమ్మరిస్తున్నారు వాళ్లు.

స్వర్ణకి బాగా విసుగొస్తోంది. ఈవిడ కొడుకింటికి వెళ్లిపోంగానే తనూ ఇంటికెళ్లి పోవాలి. ఇంకొద్దు బాబోయ్ ఈ ఉజ్జోగం. పాలంపనే హాయి. ముసలమ్మ మళ్లీ తనలో తనే మాట్లాడుకుంటోంది. ముసలమ్మ

ఎప్పుడూ రంగుల గురించి కలవరిస్తూ వుంటుంది. గచ్చ కాయ, మానుగాయ, ఇటికరాయ, మిరప్పండెరుపు, పెసరపచ్చ, నెమలిపింఛం, తోపురంగు, నిమ్మపండు, వంగపువ్వు, నారింజ, పసుపు, ముదురు నీలం, రత్నా వళి, బచ్చలిపండు, అరటిపువ్వు- అయ్యబాబోయ్! ఏం భాషో ఏం లోకమో! తను చేత్తో పిలిస్తేనే రమ్మని చెప్పింది కదా! అంతలోనే స్వర్ణకి సునీత నుంచీ ఫోన్ వచ్చింది. ఆ పిల్ల వున్నచోట ముసలాయన మొదటిరోజు తాతయ్యా అని పిలిస్తే తిట్టాడంట. 'ఎవడే నీకు తాతయ్య! నన్ను సార్ అని పిలు,' అని గుడ్లురిమా డంట. నవ్వుకుంటూ చెప్పింది. ఆయనకి తాతయ్య సార్ అని పేరు పెట్టింది

''పేషంట్లు మీ స్వంత తాతయ్యా మామ్మ లనుకోండి, వాళ్లని ప్రేమగా చూడండి. ఎపుడూ విసుక్కో మాకండి. నవ్వుతూ వుండండి. అంటాడు కదా మన సారు, గాడిదగుడ్డేంగాదూ! సగం డబ్బులు ఆయన పోసుకుంటాడు మనకేమో సుద్దులు చెబుతాడు. అసల్కి మనం ఈనకి సంపాయించిస్తున్నట్టు కనపడతాంది నాకు. నేనింకుండను జీతమియ్యంగానే ఎల్లిపోతా.'' సునీత చాలా కబుర్లు చెప్పింది. ఈ ఫోన్‌గాని లేకపోతే ఈపాటికి పిచ్చెక్కిపోను అనుకుంది స్వర్ణ. ఇట్టాగే సాయంకాలం మేడమ్ వచ్చేదాకా కాలక్షేపం. ఫోన్లు రాకపోతే ఎఫ్.ఎం. రేడియో.

''ఉక్కగా వుంటే చీరె కప్పావెందుకూ,'' అంది మేడమ్ వస్తూనే తల్లి గదిలోకొచ్చి.

''ఆవిడే కప్పమన్నారండి. నీకెందుకు సెప్పినట్టు సెయ్యమన్నారండి,'' అంది స్వర్ణ.

''ఆయన పోయినప్పుడు మా తమ్ముడు నాకు తెల్లచీరె తెచ్చి పెట్టి ఒకే మైన ఏడ్చాడు. నేను తీసుకోలే దులే వాణ్ణి బాగా తిట్టి పంపించాను. అప్పుడే ఒక తెల్ల గౌను వేసుకుని. గుండు కొట్టించుకుంటే పుణ్యం వచ్చే దంటావా? ఏమిటో అప్పుడు నాకు పుణ్యాల మీద నమ్మకం లేదు మరి,'' అంది ముసలమ్మ కళ్లు మూసుకునే.

''పొద్దుటాల్నుంచీ ఇట్టాగే మాట్లాడతా వున్నా రండి,'' అంది స్వర్ణ. మేడమ్ మొహం చిన్నబుచ్చుకుంది. వచ్చి తల్లి పక్కమీద కూచుని, ''అమ్మా,'' అని పిలిచింది. ఆవిడ పలకలేదు.

''అమ్మా! కాఫీ తాగావా?'' అంది మళ్లీ. ముస లమ్మ మాట్లాడలేదు. ''అమ్మ నా మీద అలిగింది. ఆవిడ సౌకర్యం కోసమే కదా నేను ఇట్లా చేశాను. పోనీలే... నువ్వు తాగలేదంటే నాకూ వద్దు. నేనూ తాగను,'' అని మంచం మీద నుంచి లేవబోయింది.

ముసలమ్మ కూతురు చెయ్యి పట్టుకుని, ''పిల్లా అమ్మాయికి కాఫీ తెమ్మని వంటామెకి చెప్పు. నాక్కూడా రెండు చుక్కలు ఇవ్వమను. పాలు తక్కువ, డికాషన్ ఎక్కువ. చక్కెర వద్దు,'' అంది. చీరె వంటినిండా కప్పుకుని లేచి కూచుంటూ.

''మామ్మగారు రుమాలు అడిగారండి, నాకు కనపడలేదు. ఉంటే రెండు ఈ గదిలో పెట్టండి,'' అంది స్వర్ణ.

''అయ్యో! ఇప్పుడే పెడతాలే! భోజనం చేసిందా మరి అలిగి కూచుందా?'' అంది కూతురు తల్లికి దగ్గరగా జరిగి.

స్వర్ణ చెప్పేలోగానే అందుకుని, ''ఎందుకు చెయ్యనూ! చేశాను...'' అంది ముసలమ్మ.

''వెళ్లి నీ పని చూసుకో పో! నేను బాగానే వున్నాన్లే! ఇప్పుడేకదా వచ్చావూ... పిల్ల వుందిగా నాదగ్గర. వెళ్లు,'' అని కూతురి నడుంమీద చెయ్యి వేసింది ముసలమ్మ. మేడమ్ వెళ్లిపోయింది. మళ్లీ తనూ ముసలమ్మా ఎఫ్.ఎం రేడియో, ఫోనుల్లో కబుర్లూ.

ముసలమ్మ ఉన్నట్టుండి కళ్లు తెరిచి చేత్తో సైగ చేసి పిలిచింది. బాబోయ్ బాత్‌రూమేమో, అనుకుని స్వర్ణ గుండె గుభేలుమంది. ''దేవుడి మందిరంలో ఒక గంట వుంటుంది మేడమ్‌నడిగి పట్రా పో,'' అంది! అమ్మయ్య! కానీ ఇప్పుడు గంటెందుకో! పద్యాలకి తోడు గంట మోగిస్తూ కూచుంటుంది కామాల.

''పోయి టీవీ చూసుకో పో. నాకు అవసరమైతే గంట మోగిస్తా, వద్దువుగాని. గంట వినిపించుకో,'' అంది. పోనీలే! ఇంక తిండివేళ దాకా పిలవదు. ఈలోగా దేవుడు దయ వుండి బాత్‌రూమ్ రాకుండా వుంటే!

ఉన్నదేదో తిని టీవీలో సీరియల్ మీద సీరియల్, ఆ తరవాత పాత తెలుగు సినిమాదాకా చూసీ చూసీ నిద్రకిపడ్డం! పొద్దున అమ్మ నడ్డిమీద రెండిచ్చి లేపేదాకా నిద్రే నిద్ర! రేతిరి ఈ ముసలమ్మ ఎన్నిసార్లు లేపుతుందో! మంచినీళ్లంటది, బాత్ రూమంటది. ఒకసారి చలి పుడుతోంది, ఫ్యాన్ తియ్యమంటది. ఒకసారి ఉక్క పోస్తోందీ ఫ్యాన్ వెయ్యమంటది. పగలు ముసలమ్మ నిద్ర పోయేటప్పుడు కాస్త పడుకుందామంటే ఫోన్లొకటి.

టీవీలో మేడమ్ రాత్రి ఎనిమిదిన్నరకి చూసే సీరియలొచ్చింది. ఆ సీరియల్ తను టెంత్‌లో వుండగా మొదలైంది. తను రెండేళ్లు తప్పినా అది మాత్రం వస్తోం

దన్న మాట. అప్పుడు గంట కొట్టింది మామ్మ. స్వర్ణకి చాలా కోపమొచ్చింది. తప్పదుగదా! వెళ్లి చూసేసరికి మామ్మ కళ్లనిండా నీళ్లు. రెండు వేళ్లు చూపించి బాత్‌రూమ్‌కి తీసుకెళ్లమని. లేచి మంచం మీద కూచునే లోగానే బట్టలు పాడైపోయాయి. గదంతా ఒకటే వాసన. మేడమ్ ఇంట్లో లేనప్పుడైతే ముసలమ్మని కాస్త కోప్పడి వుండేది. ఏ మాటకా మాటే చెప్పాలి ఈ ముసలమ్మ తన మీద మేడమ్‌కి సాడీలేం చెప్పదు. స్వర్ణకి ఏడు పొచ్చింది. ఏడూస్తూనే అలమార్లో నుంచి గ్లవ్సు మాస్కూ తీసుకుని ఆవిడ బట్టలు విప్పించి అదంతా శుభ్రం చేసి ఆవిడకి కొత్త గౌను తొడిగి ఇంకో చీరె కప్పి పాడైపోయిన బట్టలు పంపు కింద కడిగి, సబ్బూ, డెట్టాల్‌లో నాన బెట్టి... తను వెళ్లి స్నానం చేసొచ్చేసరికి సీరియలేకాదు వార్తలు కూడా అయిపోయాయి. అప్పటికే అమ్మకి భోజనం ఆలస్యం అయిందని కోపం వచ్చింది మేడమ్‌కి. తను పెట్టొచ్చుకదా!

స్వర్ణకి అన్నం సహించలేదు. భళ్లున వాంతి వచ్చింది, ప్రేమలతమ్మ గొంతు పిసికేద్దామనిపించింది.

ముసలమ్మ పడుకుంది. బెడ్‌లైట్ వేసి కాస్త దూరంగా మడత మంచం వేసుకుని పడుకుంది స్వర్ణ. ఎవరో ఏడుస్తున్నట్లనిపించి ముసలమ్మ వైపు చూసింది. ముసలమ్మే ఏడుస్తోంది.

"ఏమైంది మామ్మా? ఎక్కడైనా నొప్పా? మేడమ్‌ని పిలవనా?" అంది దగ్గరగా వెళ్లి.

"ఇంతకాలం బ్రతకడమే పెద్దనెప్పి. ఇంకా ఎంత కాలం బ్రతకాలో అని ఏడుపొ చ్చింది. నువ్వు పడుకో పో! నాకే నెప్పీలేదు."

స్వర్ణకి పడుకోబుద్ధి కాలేదు. ముసలమ్మ చాలా సేపు ఏడ్చింది. ఆవిడ మీద చిరాకు కలగకపోగా గమ్మత్తుగా తనకీ కళ్లెంట నీళ్లొచ్చాయి.

"ఏడవకు మామ్మా! మన సేతుల్లో ఏముంది!" అంది, ఆరిందలాగా.

"అందర్నీ ఇబ్బంది పెడుతున్నాను. నిన్ను కూడా! పాపం చిన్నపిల్లవి."

"నాకేం ఇబ్బంది లేదులే మామ్మా! నా ఉజ్జోగం అదేగా! నువ్వు పడుకుని నిద్రపో..." అంది, తన గొంతులో మెత్తదనానికి ఆశ్చర్యపడుతూ.

ముసలమ్మ మాట్లాడలేదు. స్వర్ణకి కూడా నిద్ర రాలేదు. నాయనమ్మ గుర్తొచ్చింది. రేపు ఇంటికి ఫోన్ చెయ్యాలి. ఈసారి జీతంలో నాయనమ్మకి ఒక మంచి దుప్పటీ ఒక మెత్తని దిండూ కొనాలి అనుకుంది. నిద్ర మాత్ర పనిచేసినట్టుంది ముసలమ్మ కాసేపటికి కళ్లు మూసుకుంది. అసలు దీనంతటికీ కారణం తనా అని ఉలిక్కిపడింది స్వర్ణ. ఆమధ్య ముసలమ్మకి నాలుగు రోజులపాటు విరేచనాలై జ్వరం కూడా వచ్చింది. అప్పుడు చీరెలు విప్పడం కట్టడం వాటిని ఉతకడం పెద్ద చావైపోయింది. అప్పుడే మేడమ్ ఈవిడ వేషం మార్చింది. క్రాపు కొట్టించి నైటీలు వెయ్యడం మొదలుపెట్టింది. అప్పట్నుంచీ ఈవిడ తిండి తగ్గించేసింది. చనిపోతే బాగుండనుకుంటోంది కామాల పాపం! చీరెల కోసం ఇంత దుక్కమా? అని ఆశ్చర్యం వేసింది. అయ్యో పాపం అనిపించింది

"ఏం మామ్మా! ఇయ్యాళ తానంచేసి గచ్చకాయా, మానుగాయా ఇటికరాయా వంగపువ్వా నిమ్మపండా, బచ్చలిపండా?" తెల్లవారి నవ్వుకుంటూ అడిగింది స్వర్ణ.

"నీకు విసుగ్గాలేకపోతే కాసేపు నీతో మాట్లా డనా?" అంది ఆవిడ.

"అయ్యో మాట్లాడు మామ్మా! రేత్రి నువ్వేడిస్తే నాకు శానా దిగులేసింది."

"అయితే విను. ఇప్పుడు నాకు ఎనభై అయి దేళ్లు. పదిహేనో ఏట పెళ్లైంది. పెళ్లి కాంగానే పరికిణీ ఓణీలు మాన్పించి చీరెలు కట్టించారు. చదువు మాన్పించారు. నాకు వంటపని లేదు. అందరికీ అన్నీ అందించే పని. నా అంతట నేను ఏ పనీ చెయ్యకూడదు. చెప్పింది చెయ్యాలి. ఏదైనా చెయ్యాలనుకుంటే అడిగి చెయ్యాలి. అడిగిన దానికి ఎప్పుడూ అనుకూల సమాధానం రాదు. చదువుకోడానికి పుస్తకాలు లేవు. హాయిగా నవ్వుకోడానికి మనుష్యులు లేరు. అట్టా వుండేది. ఏం చెయ్యాలో తెలిసేది కాదు. మా పుట్టింట్లో చాలా మొక్కలుండేవి. మా నాన్నకి మొక్కలంటే ఎంతిష్టమో. ఆయన ఎక్కడెక్కడ్నించో పూలమొక్కల విత్తనాలు తెచ్చేవాడు. కనకాంబరం వుందంటే అందులో లేతరంగు. మల్లీ సౌందర్య కనకాంబరం అని ముదురురంగు. పసుపుపచ్చ. చంద్రకాంతాలైతే పదిరంగులుండేవి. రాధామనోహరాలూ మందారాలెన్ని రంగులో. ఎక్కడెక్కడినించో తెచ్చేవాడు. మా వాకిలీ పెరడూ రంగుల ఇంద్రధనస్సులా వుండేది! నాకా రంగులు చూడ్డం చాలా ఇష్టంగా వుండేది. నేనూ మా పెద్ద చెల్లీ ఏదైనా ఒక మొక్క మొగ్గ తొడిగిందంటే అది విచ్చేవరకూ రోజూ కనిపెట్టుకుని చూస్తూ వుండే వాళ్లం. ఆఖరికి జిల్లేడుపూల రంగుకూడా బాగుండేది మాకు. ఎప్పుడూ మొక్కల మధ్యే వుండేవాళ్లం. ఈ

రంగులమీద ప్రేమని నేను చీరెలమీదకి మళ్ళించుకున్నానేమో తెలీదు. మా అత్తవారింట్లో పేపర్లూ పుస్తకాలూ కొనరు. సంగీతం వినరు. కలిసి కూచుని మాట్లాడుకోరు వాకిలీ పెరడూ అంతా గచ్చు. ఒక పూలకుండీ కూడా కొననివ్వరు. కానీ బాగా బట్టలు కొంటారు. ఎన్ని చీరెలైనా కొనుక్కోమంటారు. నాకు అంచులుండే చీరెలంటే మొదటినించీ చాలా ఇష్టం. అంచుల్లేని చీరెలు నచ్చేవి కాదు. ఏ రంగు చీరెకి ఏ రంగు అంచుంటే బాగుంటుంది అని ఎవరు ఏ చీరె కట్టుకున్నా గమనిస్తూ వచ్చేదాన్ని. పిల్లలు పుట్టినా వాళ్ళు పెరుగుతున్నా నా చీరెలకి ఎలాంటి ఇబ్బందీ వుండేది కాదు. సినిమాకి పోతే ముందుగా న్యూస్‌రీల్ అని చూపించేవాళ్ళు. అందులో ఇందిరాగాంధీ కట్టిన చీరెలు చూసేదాన్ని. అట్లాగే టీవీ వచ్చాక అందులో మీను అని ఒకామె ఇంగ్లీష్ వార్తలు చదివేది. ఆమె చీరెలు ఎంత బాగుండేవో? వార్తల్లో తప్పులు చదివేదట కానీ చీరెల ఎంపిక అద్భుతం అనుకో! ఇంక ఎక్కడ ఏ ప్రదేశానికి వెళ్ళినా ముందు అక్కడి ప్రత్యేకమైన చీరెలు కొనుక్కోడం నా మొదటి పని! చుట్టాలిళ్ళల్లో పెళ్ళిళ్ళయితే నేనే వెళ్ళి చీరెలు ఎంపిక చెయ్యాలి. ఆవిధంగా నేను చిన్నప్పుడు పూలల్లో ప్రకృతిలో ఇష్టపడిన రంగులన్నింటినీ నా చీరెల్లో చూసుకున్నాను. అవే నా జీవితాన్ని వెలిగించిన రంగులు. మా ఆయన పోయిన కొత్తలో నా చీరెలు పంచుకుందాం అని చూశారు నా కూతురూ కోడలూ. నేనివ్వలేదు. ఒకటీ అరా నగలుంటే ఇచ్చాను. నాకు మొదట్నించీ నగలిష్టం వుండేవి కాదు. ఇదంతా నీకర్థం కాదు. కానీ ఈ రంగులన్నీ కలిసిపోయి ఒక తెలుపే మిగిలిన ఈ క్షణంలో ఎవరితోనైనా చెప్పుకోవాలనిపించింది. మా అత్తగారు మంచంపడితే నేనే చేశాను. ఆమె నేను పెడితేనే అన్నం తినేది. మా ఆయనకి నేనే చేశాను. ఆయన నా చెయ్యి పట్టుకుని కళ్ళు మూశారు. ఇప్పుడు నాకు తోడుగా నువ్వు ఎక్కడినించో వచ్చావు. కాలం మారింది, మా కుటుంబంలో ఇంత కాలం ఎవరు బతకలేదు. మనిద్దరికీ ఎప్పటి ఋణానుబంధమో.''

"అంత పెద్దమాటలు నాకు తెలీవు మామ్మా! నువ్వు డబ్బులిస్తున్నావు నేను పని సేస్తున్నానంతే. కానీ నువ్వు ఏడిస్తే నాకు దిగులేసింది. నువ్వేడవద్దు నీ బాత్రూమ్ నీ చేతిలో లేకపోతే నువ్వుమాత్తరం ఏం జేస్తావ్? రేపటాల్నించీ నీకు ఒకరోజు గచ్చకాయ, ఒక రోజు మానుగాయ, ఒకరోజు ఇటికరాయ చీర నే కడతా గందా!" అంది స్వర్ణ.

"ఈ వయస్సులో ఇంకా రంగుల మీద మోహం ఎందుకమ్మా? అట్లా ఒక్క ఉప్పెనలాగా వచ్చింది దుఃఖం, అంతే! అది చీరెల్ని గురించిన దుఃఖం కాదు. సరే చెప్పు, నువ్వు కూడా ఏడ్చావు కదా రాత్రి. నేను బట్టలు పాడుచేసుకున్నప్పుడు, నిన్నిక్కడకి పంపించిన ప్రేమలతమ్మని తిట్టుకున్నావు కదా? అట్లాగే నేనూ నా చిన్నప్పుడు నన్ను నూరేళ్ళాయుష్షు అని దీవించిన వాళ్ళని తిట్టుకుంటూ ఏడ్చాను అంతే! కానీ తప్పేదేం వుంది, పిలుపొచ్చేదాకా అనుభవించాలి కదా?"

ఆవిడ మొహంలోకి అట్లా చూస్తూ వుండిపోయింది స్వర్ణ.

తెలుగు వెలుగు, మార్చి 2013
కరిగిన రంగులు పేరుతో ప్రచురితం